

Ärende 20 Stöd till utsatta EU-medborgare

Tomas Ottosson (V) lät anteckna följande.

”Arbets- och företagsnämnden beslutade att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen om ”Stöd till utsatta EU-medborgare”. Motionen lyfter behovet av möjlighet för utsatta EU-medborgare, att under värdigare former, ”kunna tillgodose basala behov som logi, enklare måltider, möjlighet till att sköta personlig hygien samt tillgång till råd och stöd för att kunna skapa förutsättning till en förändring i deras livsmiljö” med motiveringen att det ”inte är vårt ansvar” eftersom de är EU-medborgare, i tjänsteskrivelsen lyfts de minimiregler som kommunen har att förhålla sig till men dessa handlar i första hand om den ”vanlige” EU-medborgaren som har rimliga förutsättningar i sitt hemland att klara sig. Reglerna säger inget om att en kommun inte får ge stöd till utsatta EU-medborgare. I Stockholms stad har man valt att inte blunda för människors utsatthet utan arbetar för att på både kort och lång sikt skapa förutsättningar för dessa individer att klara sig. I direktiven för Socialnämnden i Stockholms stads budget för 2019 står det att nämnden bland annat ska ge ”råd- och stödverksamhet och härbärgesplatser till utsatta EU-medborgare och tredjelandsmedborgare” helt i linje med kommunens vilja att skapa ”Ett solidariskt Stockholm ska alltid värna de mest utsatta människorna och ge stöd och värme där det behövs. Mänskliga rättigheter omfattar alla.” vidare skriver de ”Vi vill också aktivt förbättra livssituationen för utsatta EU-medborgare...”. Nacka kommun säger sig vara särskilt duktiga på att få människor i egen försörjning och den kunskapen kombinerat med härbärg kanske skulle kunna ge dessa människor reella chanser att kunna få en bestående förändring i sina liv.

I tjänsteskrivelsen hänvisar även till regeringens utredare ”Regeringens nationella samordnare Martin Valfridsson har i sin utredning om utsatta EU medborgare (SOU 2016-6) kommit fram till att kommunerna inte har rätt att erbjuda EU migranter fasta sovplatser överhuvudtaget. Det enda en kommun får bistå med är akutboende – det vill säga enstaka nätter för människor i nöd.” Fasta sovplatser är inte ens nämnda i motionen. I SKL:s skrivelse ”Några juridiska frågor gällande utsatta EU-medborgare” från 20170804 så lyfter de ett exempel på vad som ryms i kommunens ansvar ”Förvaltningsrätten i Linköping har dock nyligen avgjort ett mål där en kommun ingått en överenskommelse med Stadsmissionen om stöd till utsatta EU-medborgare avseende bl.a. natthärbärgen för perioden januari till juni 2014 (mål 611-14). Förvaltningsrätten kommer i målet fram till att utsatta EU-medborgare som befinner sig inom kommunens gränser är en angelägenhet för kommunen. Förvaltningsrätten anförde i domskälen bl.a. att kommunen enligt 2 a kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) har det yttersta ansvaret för att de som vistas inom kommunen får det stöd och den hjälp de behöver och att kommunen har ett ansvar för akuta insatser. Kommunen hade bedömt att det fanns en överhängande risk för att dessa personer skulle frysa ihjäl under den kalla årstiden något som förvaltningsrätten ansåg vara en rimlig bedömning. Mot denna bakgrund fann förvaltningsrätten att det inte hade visats att beslutet stred mot lag eller annan författning. Kammarrätten i Jönköping beviljade inte prövningstillstånd i målet och tog därmed inte ställning i sak (mål 2079-14).”

Sammanfattningsvis så anser Vänsterpartiet att AFN inte försökt bemöta motionen ur ett rimligt politiskt perspektiv utan lagt sig relativt platt för den minimivå lagen kräver utan att utgå från

den utsatte EU-medborgarens perspektiv. I diskussionen i nämnden framkommer att det finns en vilja bland flera partier att stödja utsatta EU-medborgare så varför inte börja med att låta kommunen i samarbete med frivilligorganisationer undersöka möjligheten till att redan vintern 2019-2020 öppna akutboenden för utsatta EU-medborgare? Varför inte försöka vara bästa kommunen även när det gäller att minska utsattheten för de som vistas och verkar i kommunen?”